

Redaktion:
Gl. Mønt 11—13, København K.
Telf. 65 71, Lokal 38, 273, 307, 334

Redaktør:
HENRY HELLSSEN

Trykt i
Berlingske Tidendes Officin,
København.

Billed-Bladet

Nr. 28

11. Juli

7. Aargang

1944

TØRV, SVED OG GLÆDE I MOSENS EGET SAMFUND

Den lille, før saa upaaagtede Tørv er blevet et af de Aktiver, hvorpaa vi i disse Krigens Aar opretholder vort Samfunds-Maskineri. De store Maskiner, de Tusinder af Tørvearbejdere fra alle Samfundslag arbejder i Døgndrift derude i Moserne, hvor den danske Tørv, det danske Guld lader sig udvinde. Det er Sæsonarbejde, Akkordarbejde for Arbejderne — fra April til August skal de sikre Danmark det allernødvendigste Forraad til Opretholdelsen af den i disse Tider tunge og knirkende Industri. Man kan paa ingen Maade overvurdere den Indsats, vore Dages Guldgravere udøver i Tørve-mosen, og man maa fænke paa, at de Penge, de tjener — og den gediegne danske Arbejder, som ikke drikker, solder og æder hver Øre op, han tjener, kan udmærket skaffe sig et solidt Vinterforraad af sin Løn — er ikke tjent ved let, krigsbetonet Arbejde. De er det naturlige Resultat af haardt legemligt Arbejde. Her viser vi Dem Livet i og Typer fra Sjællands største Tørvepose, Mosen i Bodal. Den ejes af De Forenede Bryggerier, Nordiske Kabel- og Traadfabriker, Det danske Kulkompagni og De Forenede Kulimportører. Mosens Areal strækker sig over 1400 Tønder Land i Aamosen ved Holbæk.

FOT.: A. E. ANDERSEN

Tørvearbejdere fra Bodalmosen. Saadan ser de ud. De er stærke og solbrune, hærdet af Arbejdet. De har ogsaa denne tilsyneladende Lige-gladhed, man ellers kun træffer hos Briterne.

Mosens Befolkning er højst uensartet, men be-
staar dog af ens Typer. Denne smilende Tørve-
arbejder hedder Martin Jensen. Han er 28 Aar.
Uden for Tørvesæsonen: Tjenestekarl i Alsted.

Han staar med begge Fødder plantet i Guldgru-
ben af 1944. Med sine to mørkebrune Hænder
skovler han Daglønningen ind. Johs. Thomsen hed-
der han. 49 Aar, „Sjakbejs“ (Arbejdsformand).

Kvinder og Mænd staar Dagen igennem i foroverbøjet Stilling og med Næverne enten direkte i Tørvene eller sluttet om et Spadeskaft. Tilv. staar Kaj Christensen, 38 Aar, Arbejdsmand fra Sorø, sammen med sin Kone, Ulla, 33 Aar. De har tre Børn, som ogsaa arbejder med som „Kantere“, d. v. s. de kanter Tørven, saa den kan blive gennemtørret af Solen. Herover to af Stedets betydeligste Mænd, Marktender, Handelsmand N. Olsen og (med Høj) Formand A. Sørensen, tidligere Cyklehandler i Roskilde. Kan man ikke ogsaa se paa ham, at han tidligere har gravet Guld i Amerika?

Der er mange interessante Typer og Skæbner derude. I det hæsle, poesiforladte Landskab er man som landet paa en øde Ø, hvor man maa se at faa det bedst mulige ud af det — og til den bedste Dagspris. — Herover kører tidligere Gadehandler i København Poul Petersen hjem fra Arbejde med sin Kæreste, tidligere Husassistent i København, Frøken Marie Brink. Hun arbejder som Røjlerske. Tilv. et Kik ind i Børnehaven paa Bodalgaard, hvor Børn under 6 Aar kan passes, mens Forældrene arbejder. Middagsluren indtages paa Straamadrasser.

Naar Arbejdet er endt, er Arbejderne dødsenstrætte. I smaa, samtalende Skarer vender de tilbage til deres primitive Bolig. Kvinderne gaar i Gang med at lave Aftensmad, og der er Søgning i Marketenderiet, hvor de muskeltrætte Arbejdere maaske lader en Bajer vederkvæge Ganen og lader den endte Arbejdsdags velsignede Ro falde over sig.

Arbejdsdagen er ovre, Middagsmaaltidet er indtaget — og hvad saa? Nerverne kan godt slaa Klik, naar saa mange Mennesker maa bo under samme Tag i en Træbarak, hvor der er saa lydt, at man kan høre Naboens Aandedrag. Bodal Tørvefabrik gør sig Anstrengelser for at skaffe

Man kan leje Træbarakker, som tilhører Kommunen, for 3 Kr. pr. Seng og bo i en „Gade“, eller man kan spare disse Penge og selv tage Hus med. Den 25-aarige Arbejdsmand Poul Christensen, Fjenneslev, hans 21-aarige Kone Ingrid og deres 1-aarige Søn Preben bor i deres eget Hønsehus. De holder ogsaa Høns, og deres Ged giver dem 3 Liter Mælk om Dagen.

Arbejderne adspredende Underholdning i Fritiden. F. Eks. har man regelmæssige Aftenunderholdninger paa Bodalgaard, hvor der er indrettet et Lokale over Stalden. Nu gaar vi til Forestilling i „Over Stalden“. Der er, som nævnt, ca. 500 Arbejdere beskæftiget i Bodal, de skal næsten alle med.

Den Dag, BILLED-BLADET besøgte Bodal, havde Plakater i Forvejen fortalt Arbejderne, at der om Aftenen skulde være Underholdning paa Gaarden. Alle, der kunde, kom til Stede. Programmet, som var opslaaet paa Mosekontoret, fortalte om Optræden af københavnske Kabaretkunstnere. Adgangen til Underholdningen er gratis for Arbejdere med Paarørende.

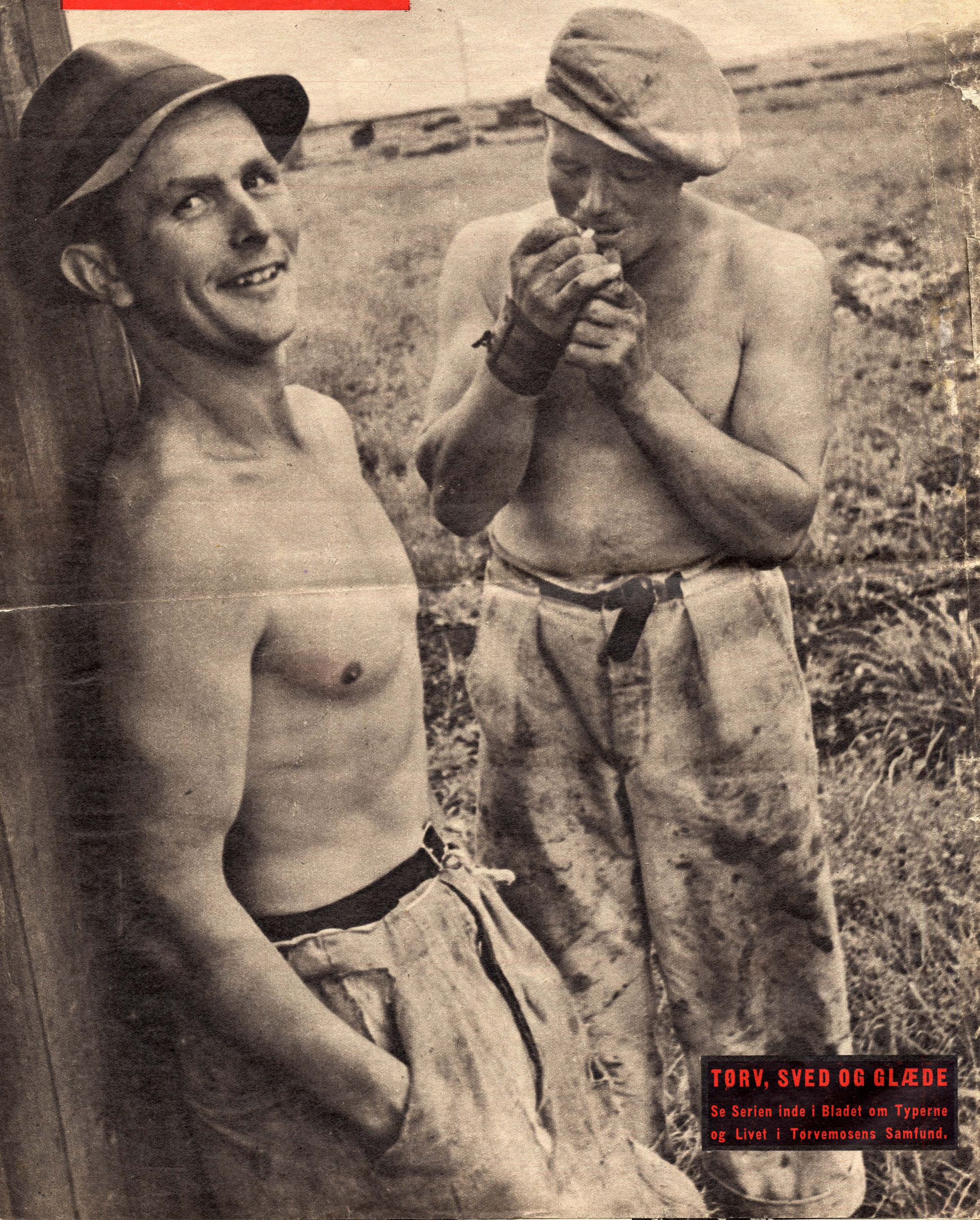
Lokalet over Stalden var fyldt til sidste Plads, da Forestillingen løb af Stabelen. Et Par Harmonika - Virtuoser, Brødrene Fritz og Erik, faldt lige i Publikums Smag. Bagefter optraadte Kabaretsangerinden Käte Rosén, som herover staar i Samtale med „Tjavs“. „Tjavs“, som kun kendes under det Navn i Bodal, har staaet for Teatrets Dekorationer.

Tao Michaëlis optraadte som pudsigt Mand i Sommervarme og elegant Smoking, og en af de søde Tørvearbejdskersker sikrede sig hans næsten ulæselige Autograf. Og inde i Salen sad det arbejds-trætte, men glade og taknemlige Publikum og fulgte spændt Begivenhedernes Gang paa den primitive, men i øvrigt udmærket indrettede Scene. Der var mange Børn blandt Tilskuerne, og de var forbavsende rolige. — Forklaringen viste sig at være den Fodnote, Tørvefabrikken har føjet til sin venlige Indbydelse. Der staar: Adgangen er gratis, men Børn eller andre, der forstyrrer Underholdningen, vil blive bortvist! Tilv. et Kik ud over Teater-Tilskuernes store Skare.

Billed-Bladet

TØRV, SVED OG GLÆDE

Se Serien inde i Bladet om Typerne
og Livet i Tørvemosens Samfund.